

ชื่อผลงาน	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา
ผู้วิจัยและพัฒนา	นายสถิตย์ ประสงค์ขันธ์
โรงเรียน	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา 2) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาและประเมินผลการใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 36 คน ผู้ปกครอง จำนวน 214 คน และนักเรียน จำนวน 214 คน ปีการศึกษา 2564 ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา และระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียน พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบัน ระบบการจัดการเรียนการสอนด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนมีนโยบายและแผนดำเนินงานที่ชัดเจน มีการมอบหมายภารกิจและขอบข่ายการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องงบประมาณที่เพียงพอ มีการบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากร

ทางการศึกษาได้อย่างคุ้มค่า ด้านกระบวนการ ครูผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมด้วยวิธีการที่หลากหลาย แต่ต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ด้านผลผลิต นักเรียนมีความพร้อมและมีศักยภาพในการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะสำคัญ อยู่ในระดับมาก รวมทั้งมีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

1.2 ปัญหาที่พบ ระบบการจัดการเรียนการสอนเดิมของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา องค์ประกอบหลักของการพัฒนาระบบ มีขั้นตอนหลักๆ คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการกำกับดูแลคุณภาพ ซึ่งขาดการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ โรงเรียนยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือการจัดการเรียนการสอน และระบบ ICT ที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ครูบางส่วนยังไม่มีทักษะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะช่วยพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้สามารถใช้ได้ทั้งในรูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติและการเรียนการสอนแบบออนไลน์

1.3 โรงเรียนควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน Blended Learning ที่สามารถสอนได้ทั้งในแบบเผชิญหน้าในห้องเรียน การสอนบนระบบออนไลน์ และการสอนแบบสอนสดบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้มีทักษะกระบวนการในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ เน้นพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายการศึกษาของชาติ

2. ผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา ทำให้ได้ระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนขึ้น โดยจัดทำขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ชั้นเตรียมการ (วิสัยทัศน์/เป้าหมาย/หลักการ/วัตถุประสงค์) (2) ขั้นตอนการ (3) ชั้นประเมินผล และ (4) ระบบสนับสนุน โดยเรียกระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ “TNS Blended Learning Model” ประกอบด้วย 1) รูปแบบเผชิญหน้า (Onsite) 2) รูปแบบออนไลน์ (Online) 3) รูปแบบออนแฮนด์ (On Hand) 4) รูปแบบออนดีมานด์ (On Demand) และ 5) รูปแบบไฮบริด (Onsite + Online) ซึ่งแต่ละรูปแบบมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน คือ 1) ชั้นเตรียม = การปฐมนิเทศ 2) ขั้นตอนการ = จัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย คือ 1) การลงทะเบียนเข้าเรียน 2) การเข้าเรียนรายวิชา (5 รูปแบบ) 3) การส่งแบบฝึกหัด แบบทดสอบการบ้าน 4) การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน 5) การพบกลุ่ม และ 6) การวัดและประเมินผล (ตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 5 รูปแบบ)

3. ผลการศึกษาและประเมินผลการใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นครราชสีมา จากการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning จากการสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีของนักเรียน จากการตอบแบบสอบถามของครูและนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด